

Een pedoseksueel helpen, het kan

De samenleving keert zich af van pedoseksuelen. Daardoor belanden ze in een sociaal isolement en gaan ze sneller in de fout. Vrijwilligers proberen dat te voorkomen.

Door onze correspondent
ESTHER WITTENBERG

DEN BOSCH. Ze kijkt of hij onrustig is, overmatig zweet. Een terras in Den Bosch, kopjes koffie. „Hoe gaat het met je”, vraagt ze.

Hij is een zedendelinquent, een pedoseksueel. Hij is veroordeeld voor het bezit van kinderporno, voor gerotzooi met minderjarigen via chatbox en webcam. Hij heeft een werkstraf gekregen en staat onder toezicht van Reclassering Nederland. Zij is vrijwilliger bij de reclassering in het project COSA: Cirkels voor Ondersteuning, Samenwerking en Aanspreekbaarheid. Elke dinsdagavond treft ze hem. Soms bij hem thuis, soms gaan ze wandelen. Anke heet ze, 66 jaar, uit Oss.

Wat beziet haar? Pedofielen zijn de lepralijders van deze tijd. Anke snapt de angst van buurtbewoners, de onmacht van ouders. Ze was voor haar pensioen teamleider bij Slachtofferhulp. Ze zag de getraumatiseer-

de slachtoffers die pedofielen maakten. Ze hielp hun ouders.

Juist dáárom besloot ze zich na haar pensioen als een van de eersten aan te melden bij het proefproject COSA. „Ik wil voorkomen dat ex-zedendelinquenten nieuwe slachtoffers maken.”

Twee jaar geleden begon de reclassering het proefproject in de regio Den Bosch. Ze had in Canada en Engeland gezien hoe goed het werkt als vrijwilligers een ex-zedendelinquent helpen reintegreren. Naast het reguliere reclasseringstoezicht. De recidive daalde met tweederde. En dat terwijl het terugvalpercentage onder zedendelinquenten meer dan 70 procent bedraagt.

Sociaal isolement is bij ex-zedendelinquenten de belangrijkste oorzaak van terugval. En isolement ligt op de loer bij pedofielen die zich schamen of door vrienden, familie, de buurt worden uitgekotst.

Daarom werkt het juist bij pedofielen zo goed dat vier vrijwilligers zich wekelijks om hen bekommeren, met hen naar voetbalwedstrijden gaan, over seksualiteit praten. Het geeft hun steun dat burgers tijd vrijmaken om bijvoorbeeld met hen te bespreken hoe ze vrienden moeten vertellen dat ze pedofiel zijn.

Anke maakte deel uit van de eerste

vrijwilligersgroep – een man en drie vrouwen, de jongste dertig, de oudste zeventig – in Nederland die een pedofiel begeleidde. De eerste keer dat zij en haar groep de pedofiel zouden ontmoeten, was Anke ontzettend gespannen. Zal ik hem een grietel vinden, vroeg ze zich af. Maar toen hij binnenkwam, dacht ze: „Goh, hij ziet er eigenlijk best normaal uit” en „oké, we gaan het gewoon proberen”.

Een jaar lang ontmoette Ankes groep de pedofiel wekelijks. Soms met vier vrijwilligers, soms met twee, nooit alleen. Van elke ontmoeting maakten de vrijwilligers een verslag voor hun coördinator bij de reclassering.

De pedofiel kwam niet bij hen thuis en kende hun achternaam niet. Hij kon zijn vrijwilligers bellen via de reclasseringsnummer, maar had hun thuisnummers niet. Zo bleef er afstand. Anke raakte ook niet bevriend met hem. „Er was wel een sterke betrokkenheid.”

Nu treffen Anke en haar groep hun pedofiel nog maar eens in de drie maanden, maar hij kan hen altijd bellen. Anke zit al weer in een tweede vrijwilligersgroep, die een andere pedofiel begeleidt.

Niet alle pedofielen zijn geschikt voor het project. Alleen ex-delin-

quenten die ervan overtuigd zijn dat wat zij gedaan hebben niet door de beugel kan en die met vrijwilligers willen praten, komen in aanmerking.

De proef bleek een succes. Geen van de zedendelinquenten in de eerste tien vrijwilligerscirkels is opnieuw in de fout gegaan. Daarom wil de reclassering binnen anderhalf jaar een landelijk netwerk hebben. Directeur Sjef van Gennip: „Het zou mooi zijn als we vanaf 2013 dertig veroordeelden per jaar kunnen helpen.”

Van Gennip hoopt ook dat het project „de hetze in de samenleving” de kop in kan drukken. Want hij is „zeer ongelukkig” met het „opjagen” van pedofielen. „Als een pedofiel voor ons onvindbaar wordt, kunnen we hem niet meer begeleiden en neemt het recidivegevaar toe.” Hij is blij verrast met het aantal vrijwilligers dat zich spontaan aanmeldt.

Mam, waar begin je aan, vroegen haar vijf kinderen toen Anke zei dat ze een pedofiel ging begeleiden. Het zou niets voor mij zijn, zeggen sommige vriendinnen. Steeds opnieuw legt Anke uit dat ze pedofielen niet wil vertroetelen. Ze wil hen helpen zich goed te voelen, zodat ze niet opnieuw de fout in gaan. „Niemand heeft nog gezegd: je bent achterlijk dat je dat doet.”